

УДК 378.1

Г. Кравченко м. Харків, Україна

**УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМ РОЗВИТКОМ ВИКЛАДАЧІВ
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
НА ОСНОВІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ**

Переорієнтація системи вищої освіти на компетентнісну модель діяльності суб'єктів освітнього процесу, на надання якісних освітніх послуг має відбутися в управлінні розвитком професійної компетентності викладачів закладів вищої освіти. У межах нашого дослідження викликали інтерес наукові праці вчених, які займалися проблемами неперервної освіти та управлінням розвитку професійної компетентності педагогів: О. Ануфрієвої, В. Беспалька, Г. Єльнікової, І. Жерносека, В. Зверева, Ю. Конаржевського, Г. Кравченко, І. Лернера, Н. Ничкало, В. Олійника, Л. Пуховської, М. Романенка, З. Рябової, Т. Сущенко, О. Тонконоги, Д. Тат'янченка, В. Якуніна та ін. Провідними науковими дослідженнями в даному напрямі вважаються роботи таких авторів, як В. Бондаря, Т. Борової, Н. Грішанової, І. Зимньої, О. Овчарук, О. Пометун, Т. Сорочан, О. Суббето, Д. Тат'янченко, А. Харківської, Є. Хрикова, Дж. Равена та інших.

Проте аналіз наукових джерел щодо теоретичного обґрунтування та практика вивчення стану управління професійною компетентністю викладачів вищих закладів освіти дозволяє стверджувати, що розв'язанню питання щодо управління розвитком професійної компетентності викладачів на основі компетентнісного підходу недостатньо приділено уваги.

На основі досліджень вищезазначених учених можна зробити висновок, що *професійна компетентність* – це здатність педагога ефективно здійснювати професійну діяльність: *швидко оволодівати сучасними способами діяльності та успішно виконувати професійні обов'язки*. За визначенням М. Ревуцького *професійна компетентність* – це набір компетенцій і можливостей їх застосування в професійній діяльності. Науковець подає узагальнену модель професійної компетентності викладачів, яку представляє у вигляді 3-х взаємопов'язаних компонентів: *предметна компетентність; психологічна; методична* [3].

Необхідним елементом освітнього процесу компетентнісного спрямування є *розвиток професійної компетентності*. Більшість дослідників ототожнюють професійну діяльність викладача закладів вищої освіти з педагогічною діяльністю, спрямовану на підготовку висококваліфікованого спеціаліста. Так, Н. Бордовська, О. Титова, розуміють *діяльність викладача закладу вищої освіти як сукупність дій, спрямованих на пошук, одержання й систематизацію науково-практичних знань, методичну їхню інтерпретацію й організацію їхнього освоєння майбутніми фахівцями з метою застосування в майбутній професійній діяльності, а також на збагачення арсеналу наукових знань через включення студентів у спільну наукову працю* [1].

У зв'язку із цим основними функціями діяльності викладача закладу вищої освіти є:

- наукове дослідження, об'єкт і предмет якого має безпосереднє або опосередковане відношення до сфери професійної діяльності майбутнього фахівця;

- розробка програм навчальної (наукової) дисципліни і їхнє науково-методичне забезпечення;

- підготовка фахівців до професійної діяльності засобами своєї дисципліни, а також відновлення, збагачення й розробка нового науково-технологічного забезпечення цієї діяльності;

- сприяння професійно-особистісному росту й підвищенню кваліфікації науково-педагогічних кадрів (майбутніх і працюючих викладачів у вищій школі - магістрантів, аспірантів і докторантів, колег по роботі).

Сьогодні недостатньо відповідати кваліфікаційним характеристикам і виконувати в повному обсязі посадові обов'язки, щоб викладач кафедри вважався професійно компетентним. Актуальним стає питання – розвиток його професійної компетентності. Реалізація компетентнісного підходу у формуванні та розвитку професійної компетентності викладача передбачає вибір змісту професійної діяльності, який сприяє здійсненню науково-методичного супроводу професійного зростання і сприймається як «власний» вибір, особистісний, що веде до індивідуалізації, створення власної траєкторії професійного зростання, відповідає конкретним заданим цілям.

Список використаних джерел

1. Бордовская Н. В. Методика оценки качества деятельности преподавателей вуза: метод. рекомендации / Н. В. Бордовская, Е. В.Титова. – СПб.; Архангельск, 2003. – 72 с.

2. Кравченко Г.Ю. Адаптивне управління розвитком професійної освіти: Колективна монографія / Г. Єльнікова, О. Загіка, Г. Кравченко та інші / за заг. ред. Г. Єльнікової. – Павлоград: ІМА – прес, 2016. – 248 с

3. Ревуцький М. П. Художньо-естетична складова формування суспільно-політичних і професійних компетенцій вчителя / М. П. Ревуцький, // професійні компетенції та компетентність вчителя : матеріали рег. наук.-практ. сем. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. І. Гнатюка, 2006. – С. 27–29.

